

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

Jeg vil ganske særlig takke ordførerne i denne debat for, at deres indlæg — med en enkelt undtagelse, der bekræfter reglen — var præget af saglighed og frigjorthed for propagandistiske talemåder. Det er efter min mening et godt oplæg til det forestående udvalgsarbejde om et også efter mit skøn særdeles vanskeligt lovgivningsområde.

Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Karlundborg), der på flere punkter uddybede den begrundelse, jeg har givet for det foreliggende lovforslag, rettede nogle spørgsmål til mig, som jeg gerne vil svare på.

For det første spurgte han til licitationsordningen. Som det sikkert vil være flere af dette tings medlemmer bekendt, gennemførte handelsministeren i december 1952 nogle betydningsfulde ændringer i de normer, som af ministeriet er fastsat for behandling af strid om udskydning af bud ved licitationerne. Disse ændringer imødekom en del af den kritik, der var rejst mod licitationsordningen af 1945. Ændringerne blev gennemført efter en fællesindstilling af de interesserede parter, håndværkere, bygherrer og myndigheder. Et udvalg, der repræsenterede parterne, har siden arbejdet videre med andre forslag til forbedring af ordningen, og jeg er orienteret om, at der snart kan forventes resultater af dette arbejde, resultater, som skulle medføre en væsentlig bedre udskydningspraksis og på den måde hindre de fleste af de misbrug ved udskydningslicitationer, som har været udgangspunktet for mange angreb på ordningen.

Der vil også om kort tid foreligge resultater fra det tekniske udvalg af arkitekter, ingeniører og tjenestemænd, som sammen med prisdirektoratet bearbejder et materiale, der er indhentet vedrørende licitationerne i første halvår af 1952, og som vil belyse virkningerne af ordningen. Jeg er fuldstændig enig med det ærede medlem i, at disse forhold er af afgørende betydning for byggeriet og dets omkostningsniveau, og såvel boligministeriet som handelsministeriet er helt indstillet på at vende tilbage til denne sag, så snart beretningerne er afgivet.

Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Karlundborg) spurgte derefter, om der ikke fra Sverige kunne indhentes visse oplysninger med hensyn til virkningerne af et forbud

mod bruttopriser. Hertil vil jeg svare, at det efter min mening i sig selv er bemærkelsesværdigt, at Sverige, som ellers er kendt for at have en relativt mild monopollovgivning, netop på dette punkt har fundet det påkrævet at gennemføre et forbud. Den nye svenske lov er imidlertid først trådt i kraft den 1. januar i år, og det specielle forbud mod bruttopriser træder først i kraft den 1. juli i år. Der er således endnu ingen erfaringer at få med hensyn til lovforslagets virkninger. Derimod har det svenske priskontrolråd, som jo fortsat opretholdes jævnsides med det nye næringsfrihedsråd, gennem det sidste par år gjort visse erfaringer med hensyn til virkningerne af bruttoprisbindingers bortfald. Rådet har nemlig i flere tilfælde betinget ophævelse af maksimalpriser af, at de private erhvervsdrivende samtidig ophævede deres bruttoprisbindinger, så konkurrencen kunne få frit spillerum. På den måde er det lykkedes at få afskaffet bruttopriser på områder som vaske- og rengøringsmidler, fiskekonserves, kiks, eddike, sennep, sæbe og en række toiletartikler, skocreme, grammofonplader og autogummi. Efter en vis tids forløb foretog man en ret omfattende undersøgelse af virkningerne i praksis af frigivelsen på to af de nævnte områder, og det viste sig, at prisen for så vigtige forbrugsvarer som vaskepulver, toiletartikler og tandpasta for landet som helhed var faldet med ca. 5 pct., og at handelsavancerne var reduceret med rundt regnet 20 pct. Endvidere var der opstået en betydelig spredning i detailprisen mellem forretninger i forskellige egne af landet og mellem forskellige forretningstyper, medens prisdannelsen tidligere havde været stiv og udifferentieret.

Jeg kan yderligere nævne, at den svenske trustkommission i sin betænkning for 1951 nævner et eksempel på ophævelse af den offentlige prisregulering uden samtidig ophævelse af de private bruttoprisbindinger. Det drejer sig om stearinlys, som steg med 50 pct., hvoraf en væsentlig del skyldtes, at forhandlerrabatterne som følge af konkurrencen mellem fabrikkene blev forhøjet fra 28 til 50 pct. af detailprisen. Jeg mener, man kan sige, at disse erfaringer taler til gunst for regeringens forslag om forbud mod minimumsbruttopriser, og det danske priskontrolråd har iøvrigt gjort erfaringer